

7. Кодекс України з процедур банкрутства. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n977> (дата звернення: 13.10.2025).

8. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12#Text> (дата звернення: 13.10.2025).

9. Цивільний кодекс України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 13.10.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-54>

Заболотний О. М.,

голова Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури

Чернігівської області,

здобувач вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти

Пенітенціарної академії України

м. Чернігів, Україна

ДО ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ОBOB'ЯЗКІВ ГОЛОВИ КВАЛІФІКАЦІЙНО-ДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМІСІЇ АДВОКАТУРИ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ

Як вказано в ч. 2 ст. 46 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі за текстом – Закон) [1], адвокатське самоврядування (тобто, гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом) здійснюється через діяльність, зокрема, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя).

У ч. 2 ст. 50 Закону [1] вказано, що голова кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури обирається конференцією адвокатів регіону на строк 5 років. Одна й та сама особа не може бути головою КДКА більше ніж два строки підряд. Голова КДКА може бути достроково відкликаний з посади за рішенням конференції адвокатів регіону, яка обрала його на посаду.

Згідно з частинами 10 й 11 ст. 50 Закону [1] кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури (далі – КДКА) є юридичною особою і діє відповідно до цього Закону, інших законів України та положення про КДКА. Установчим документом КДКА є положення про КДКА, яке затверджується Радою адвокатів України.

Положення про КДКА затверджувались окремими рішеннями Ради адвокатів України щодо КДКА кожного регіону, у тому числі й положення про КДКА Автономної Республіки Крим, на підставі модельного положення про КДКА, яке розміщено на сайті Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури [3], а тому зміст положень про кожну КДКА є однаковим, окрім назв положень та пунктів 1.1, 1.6, 1.7 положень щодо найменування та місцезнаходження КДКА конкретного регіону.

У модельному положенні про КДКА зазначено наступне [3]:

– Це Положення є установчим документом КДКА, яке затверджується Радою адвокатів України, підписується Головою Національної асоціації адвокатів України, скріплюється печаткою її засновника (НААУ) та нотаріально посвідчується. Зміни та доповнення до цього Положення про КДКА вносяться Радою адвокатів України. (п. 1.5 статті 1 модельного Положення про КДКА).

– КДКА може бути реорганізована лише на підставі закону (п. 12.1 статті 12 модельного Положення). Припинення діяльності КДКА може бути здійснено лише на підставі закону. Зміна складу КДКА не є її припиненням (п. 12.2 статті 12 модельного Положення).

Як вбачається з витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДРЮО) станом на 10.10.2025 [2] у Реєстрі наявний запис про таку юридичну особу як Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури Автономної Республіки Крим (скорочене найменування КДК адвокатури АРК), ідентифікаційний код 24397284, місцезнаходження: вулиця Карла Маркса, будинок 17, місто Сімферополь, Автономна Республіка Крим, Україна, 95000).

Таким чином, на даний час ця юридична особа (далі – КДКА АРК) зареєстрована і не ліквідована. У витязі з ЄДРЮО щодо КДКА АРК [2] її засновником вказано Недержавну професійну організацію «Національна асоціація адвокатів України», хоча датою державної реєстрації КДКА АРК зазначено 05.05.1993, а Недержавну професійну організацію «Національна асоціація адвокатів України» зареєстровано лише 19.11.2012 року.

У виданні «Обличчя адвокатського самоврядування України. Рік 2013» головою КДКА АРК зазначено Діденко Ольгу Василівну [4, с. 75]. Ці дані співпадають з інформацією, яка наявна у витязі з ЄДРЮО щодо КДКА АРК [4]. При цьому в розділі «Відомості про органи управління юридичної особи» КДКА АРК вказано, що таким органом є «Президент» [4], хоча такої посади у структурі КДКА не передбачено ст. 50 Закону та положенням про КДКА, а тому в цій частині відомості про КДКА АРК в ЄДРЮО підлягають зміні.

Однак, у Єдиному реєстрі адвокатів України у профайлі адвокатки Діденко О.В. [5] зазначено, що її право на заняття адвокатською

діяльністю зупинено із 21.01.2015 на підставі п. 1 ст. 31 Закону, тобто на підставі подання цією адвокаткою заяви про зупинення її права на заняття адвокатською діяльністю.

У ч. 5 ст. 31 Закону вказано [1], що протягом строку зупинення права на заняття адвокатською діяльністю адвокат не має права її здійснювати. Такий адвокат також не може брати участь у роботі органів адвокатського самоврядування, крім випадків, коли таке право зупинено у зв'язку з призначенням особи на посаду до органу державної влади з'їздом адвокатів України.

Таким чином, із 21.01.2015 адвокатка Діденко О.В. не має права брати участь у роботі будь-якого органу адвокатського самоврядування, у тому числі у роботі КДКА АРК. Отже, вона не може бути головою КДКА АРК, тож ще з січня 2015 року постало питання необхідності внесення відповідних змін до ЄДРЮО щодо КДКА АРК в частині відомостей про керівника цієї юридичної особи.

Пункт 5.2 ст. 5 модельного Положення про КДКА вказує [3], що в разі відсутності голови КДКА його обов'язки виконує один із заступників Голови КДКА.

Як було вказано в підпункті «д» п. 5.2 Регламенту КДКА регіону (затверджено рішенням Ради адвокатів України № 268 від 17.12.2013, далі – Регламент) у редакції, яка діяла у 2015 році [7], повноваження голови КДКА припиняються у разі, зокрема, подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням (повноваження припиняються із дня подання заяви).

Водночас, Регламент протягом усього 2015 року не передбачав такої підстави для припинення повноважень голові КДКА регіону як подання головою КДКА заяви про зупинення права на заняття адвокатською діяльністю, хоча така підстава для припинення повноважень фактично закріплена в ч. 5 ст. 31 Закону, адже якщо адвокат не має права згідно з цією нормою права брати участі в роботі органів адвокатського самоврядування, то він не може й займати посаду голови КДКА.

Також Регламент у редакції станом на 2015 рік передбачав [7], що рішення про припинення повноважень Голови КДКА у випадку, визначеному підпунктом «д» п. 5.2 Регламенту, приймається органом, який його обрав, із одночасним обранням іншої особи на посаду в порядку, визначеному Радою адвокатів України. При цьому на час вирішення питання про обрання голови КДКА виконання його обов'язків покладається на заступника (голову однієї з палат КДКА) рішенням кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Оскільки за даними ЄДРЮО керівником КДКА АРК досі зазначено Діденко О.В., то це свідчить про те, що на час вирішення питання про обрання нового голови КДКА АРК виконання обов'язків голови цієї КДКА не було покладено на одного із наступників голови КДКА АРК, тобто на голову кваліфікаційної чи дисциплінарної палати.

У вищезазначеному виданні [4, с. 75] наведено список членів кваліфікаційної та дисциплінарної палат КДКА АРК, але не вказано, хто саме був головою кожної з цих палат, а тому неможливо встановити, на кого саме КДКА АРК могла вже у січні 2015 року покласти виконання обов'язків голови КДКА. До того ж, зазначене видання надруковано у 2013 році, а до січня 2015 року склад членів обох палат КДКА АРК міг змінитися, у тому числі міг скласти повноваження голова будь-якої з палат цієї КДКА, або ж члени палат могли обрати нового голову палати.

На нашу думку, наведена вище ситуація щодо зазначення станом на даний час керівником КДКА АРК адвокати, яка не може в силу зазначених приписів ч. 7 ст. 31 Закону брати участь у роботі КДКА АРК і очолювати цю юридичну особу, потребує невідкладного втручання Ради адвокатів України, яка може своїм рішенням виправити цю ситуацію.

Так, Рада адвокатів України рішенням від 01.08.2022 № 53 [6] (*посилання на дане рішення не може бути наведено, оскільки його не було опубліковано на офіційному сайті Національної асоціації адвокатів України*) з метою збереження та оптимального використання й утримання майна КДКА м. Києва, виконання законодавчих вимог трудового, податкового, регуляторного та іншого законодавства України затвердила в новій редакції Положення про КДКА м. Києва та призначила адвокатку Гнатюк Т.В. тимчасовим виконувачем обов'язків керівника юридичної особи (КДКА м. Києва). Цим же рішенням було доручено цій адвокатці як т.в.о. керівника КДКА м. Києва звернутися для здійснення державної реєстрації Положення про КДКА м. Києва у новій редакції та внесення змін до ЄДРЮО щодо відомостей про керівника (представника) КДКА м. Києва та про наявність у т.в.о. керівника КДКА м. Києва підстав здійснювати певні повноваження, детальний перелік яких було наведено в тексті цього рішення Ради адвокатів України.

Тому вважаємо, що Рада адвокатів України має право й повноваження на одному з засідань ініціювати питання про внесення змін до положення про КДКА АРК та призначити тимчасово виконуючим обов'язки керівника юридичної особи (КДКА АРК) одного з адвокатів чи одну з адвокаток, який (яка) відповідає вимогам, які наведено в абзаці першому ч. 2 ст. 50 Закону щодо стажу та адреси робочого місця, та уповноважити такого призначеного тимчасово виконуючого обов'язки керівника КДКА АРК внести відповідні відомості до ЄДРЮО, а також уповноважити цю особу здійснювати певні повноваження як керівника КДКА АРК та бути представником цієї юридичної особи.

Список використаних джерел:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закону України від 05.07.2012 № 5076-VI /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення – 14.10.2025).
2. Витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 10.10.2025 року щодо юридичної особи – Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Автономної Республіки Крим.
3. Модельне положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури. URL: <https://vkdka.org/wp-content/uploads/2013/08/Polozhennia-KDKA-modelne.pdf> (дата звернення – 14.10.2025).
4. Обличчя адвокатського самоврядування України. Рік 2013 / Національна асоціація адвокатів України. Харків, 2013. 132 с.
5. Профайл адвокатки Діденко Ольги Василівни в Єдиному реєстрі адвокатів України URL: <https://erau.unba.org.ua/profile/18258> (дата звернення – 14.10.2025).
6. Рішення Ради адвокатів України № 53 від 01.08.2022 «Про затвердження у новій редакції Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури м. Києва та призначення тимчасового виконувача обов'язків керівника юридичної особи Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури м. Києва».
7. Регламент кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури регіону, затверджений рішенням Ради адвокатів України № 77 від 16.02.2013. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/reglamenti/reglament-kdka.pdf> (дата звернення – 14.10.2025).